

АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ АНТАГОНІСТІВ КАЛЬЦІУ В УКРАЇНІ

Щокіна К. Г., Белік Г. В.

Національний фармацевтичний університет, Україна

асуа@ukr.net

Серцево-судинні захворювання є основною причиною смерті в усьому світі. З 2000 року кількість смертей від серцево-судинних захворювань зросла на понад 2 мільйони, а у 2019 році досягла майже 9 мільйонів. Сьогодні серцево-судинні захворювання є причиною 16% усіх смертей у світі. Найпоширенішими захворюваннями серцево-судинної системи є артеріальна гіпертензія, ішемічна хвороба серця, тахіаритмії, порушення мозкового кровообігу. Блокатори повільних кальцієвих каналів (БКК) або антагоністи кальцію є однією з груп препаратів першого вибору для лікування артеріальної гіпертензії, ішемічної хвороби серця, тахіаритмії, порушень мозкового кровообігу. Ці препарати почали використовувати в кардіології з середини 70-х років, сьогодні в багатьох країнах БКК посідають одне з перших місць за частотою призначення серед препаратів, які використовуються для лікування серцево-судинних захворювань.

Метою роботи було визначити місце та провести аналіз асортименту БКК на фармацевтичному ринці України станом на лютий 2024 року.

Перший етап нашого дослідження був присвячений визначенню місця БКК серед усіх препаратів, що впливають на серцево-судинну систему, наявних на фармацевтичному ринку України протягом 2023 року. Для проведення дослідження ми використовували державний реєстр лікарських засобів України та довідник лікарських препаратів Компендіум. Дослідження проводили за допомогою методів системного підходу та системного аналізу, методів маркетингового аналізу.

Станом на 1 лютого 2024 року в Україні зареєстровано 11 631 торгові назви лікарських засобів. З них 3941 – вітчизняних ліків, 7690 – іноземних. Зареєстровано 1119 торгових назв лікарських засобів різних груп, що впливають на серцево-судинну систему. З них 137 найменувань – β -адреноблокаторів, 316 – монокомпонентних та комбінованих препаратів, що впливають на ренін-ангіотензин-альдостеронову систему, 199 – гіполіпідемічні, 44 найменування – периферичні вазодилататори, 23 – нітровазодилататори, 15 – α_1 -адреноблокатори, 109 – діуретики тощо. Станом на 1 лютого 2024 р. в Україні зареєстровано 95 торгових найменувань БКК. Це складає 8,5% усіх препаратів, що впливають на серцево-судинну систему.

БКК також входять до складу ряду комбінованих антигіпертензивних засобів. На фармацевтичному ринку представлено 23 препарати, що містять БКК

+ інгібітор АПФ (наприклад, екватор, лірам, тарка та ін.), 15 препаратів, що містять БКК + антагоніст рецепторів ангіотензину II (наприклад, комбісарт, севікар, телдипін), 1 комбінація з β -адреноблокатором (алотендин), 1 комбінація з діуретиком (арифам). Тобто однокомпонентні та комбіновані препарати, що містять БКК, становлять 12% асортименту препаратів, що впливають на серцево-судинну систему.

На другому етапі нашого дослідження ми проаналізували асортимент БКК в Україні. Станом на лютий 2024 року на фармацевтичному ринку України зареєстровано 10 міжнародних непатентованих назв (МНН) БКК, з них 8 МНН – похідні дигідропіридинів, по 1 – похідні фенілалкіламінів та бензотіазепінів. На ринку України представлено 90 торгових найменувань БКК. 75 з них є похідними дигідропіридинів. За кількістю торгових назв переважають препарати амлодипіну – 32, препарати S(-)амлодипіну – 4. Зареєстровано 14 препаратів лерканідипіну, ніфедипіну – 13, фелодипіну – 5, німодипіну – 4, нітредипіну – 2, лацидипіну – 1. Зареєстровано 9 торгових назв верапамілу, 6 – дилтіазему. Серед зареєстрованих БКК 53,3% – препарати українських компаній, 46,7% – препарати іноземних виробників. Препарати представлені на ринку у вигляді 4 лікарських форм: таблетки, капсули, краплі для прийому всередину, розчин для ін'єкцій.

Таким чином, асортимент БКК на сучасному фармацевтичному ринку України досить широкий. Серед зареєстрованих препаратів цієї групи переважають похідні дигідропіридину (75 торгових марок, що становить 83,3% від усього асортименту препаратів цієї групи). Беззаперечними лідерами ринку є препарати амлодипіну (35,5% від загальної кількості лікарських засобів). Ця тенденція спостерігається протягом останніх років. Досить широко представлені препарати лерканідипіну (15,6%) та ніфедипіну (14,4%). Привертає увагу збільшення понад вдвічі порівняно з попереднім роком кількості препаратів третього покоління лерканідипіну. Це свідчить про стрімке оновлення ринку та тенденцію до удосконалення фармакотерапії, оскільки сучасні препарати, як-от, наприклад, лерканідипін, є активними в менших дозах, а також мають додаткові фармакологічні властивості. Похідні дигідропіридину є препаратами першого вибору для лікування артеріальної гіпертензії. Імовірно, вони користуються найбільшим попитом серед пацієнтів та лікарів. Зареєстровано 15 препаратів, похідних фенілалкіламінів та бензотіазепіну, а саме, 9 торгових назв верапамілу (10%), 6 – дилтіазему (6,7%). Таблетки (таблетки, вкриті оболонкою, таблетки пролонгованої дії, таблетки з модифікованим вивільненням) є найпоширенішою формою антагоністів кальцію. Лише деякі препарати випускають в інших лікарських формах (капсули, краплі для прийому всередину, розчин для ін'єкцій).